

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra AF GRUNDTVIGS DAGBØGER

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 92.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig01val-shoot-idm140411866787472/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Af Grundtvigs Dagbøger

Men skulde Nogen vaandes ved at se sin Hjernes eller Haands Foster vanseret af mine plumpe Penne og Bogstaver, da huske Han, at Jeg ey her skrev for Publikum, men blot for Mig selv, samt at det bliver stedse sandt:

*naturam pelle furca ex*¹,
Hun kommer dog igen den Hex.

Egeløkke d: 11te Juli 1805.

Nik: Fred: Sev: Grundtvig.

I det følgende gør Grundtvig Uddrag af de Afsnit i hans Dagbøger fra 1802—03, der indeholder Omtale af de Værker, han har læst, og ledsager disse Uddrag med kritiske Noter. Som Eksempler anføres:

Juni 2 [1803].

Vilhelm Meysters Læreaar.

Denne hele Roman har interesseret Mig meget, dog især dens sidste Del. — En skøn Sjels Bekendelser var, hvad Jeg mindst morede mig med, og som Jeg mindst gad tænkt over. Har Jeg ingen anden Nytte havt af Steffens's Kollegium — over Göethes Poesier — maae Jeg dog takke ham for denne behagelige Lektüre. —

(1805)

Ja, Jeg har havt saare megen Nytte af hint Kollegium, om ey straks, da Jeg manglede Tid til at begrunde det, saa dog siden, ey blot for det meget deri indeholdne Gode, som især fordi det lærte Mig i Æstetiken at gaae frem paa samme Maade som i Theologien. Aldrig nemlig at erkende nogen Autoritet, vel have Agt for Andres Meninger, men dog stedse tænke selv, thi denne fra enhver Formel fjernede Frihed er det eneste, som kan danne sand Smag.

* * *

Addisons Spektator.

No 27 — om Ensomhed.

27 Juli 1805.

Deite Stykke finder Jeg nu saare skönt, fordi det har mere subjektiv Interesse for Mig end fordum, og Jeg vil derfor ikke nøyes med — som i min Dagbog — at udskrive een enkelt Frase. —

Det begynder med ethoratsisk Motto, som siger — blant mere —,

¹ O: driv Naturen ud med en Fork!

Af Grundtvigs Dagbøger

at den Tid, Vi lade gaae ubrugt hen for Udførelsen af en — fornuftig Beslutning, maae kaldes lang og kedsom, som Natten for den af sin Elskede skuffede Elsker, og Dagen for Daglønneren — eller maaske rettere Hovarbeyderen. —

Der gives neppe noget tænkende Menneske, som jo ønskede sig befriet fra sine Lidenskabers trykkende Aag og hensat i en Stilling, der passer med hans fornuftige Ønsker; men Kraften til at rive sig løs, fattes, og dens Fremskaffelse var stedse et Problem. Men hvorfor kunne Vi ikke — selv i Verdens Vrimmel — vænne os fra de fornuftstridige Ting, vort Hjerter hænger ved? Hvorfor ville Vi endelig tage ordenlig Afsked med dem, hvorved Vi gøre vor Skilsmisse umulig?

»Statsmanden har altid et Værk endnu, og derpaa beslutter »Han at sige Ærgerrigheden »god Nat«. Den Forelskede beslutter at tage i det mindste Afsked fra sin Elskede »paa en høflig Maade. Men den Ærgerrige bliver dog hvert »Øyeblik indviklet i nye Forretninger, og den Forelskede »ser stedse ny Elskværdigheder hos den Person, Han »indbildte sig at kunne forlade. Det er derfor en nar»risk Indbildning, at Vi love os selv Forandring i »vort Forhold, ved at skifte Blivested, thi de samme »Lidenskaber følge os allevegne, indtil de blive over»vundne.

Hvor sandt er ikke dette? og hvor træffende har ikke Addison her ogsaa skildret min Stilling? Drivend[e] omkring paa det uhyre Hav af dristige Ønsker og grundløse Planer, er Jeg stedse en Bold for dets Bølger. Snart rulle De mig sagte hen mod en smilende Strandbred, hvor mit Haabs skønneste Blomster spire med de mest vekslende Farver. Mit Øye blændes, Jeg troer Mig i Lykkens Havn og vover at udstrække min Haand efter de trylende, ligesom vinkende, Genstande. Men Ak! et Uhyre hæver sig mellem Mig og dem, skjuler dem for mit søgende Blik, og dets Aande oprører Bølgerne som den haarde Nordvind. Nu drives Jeg gennem Bjerge og Afgrunde til Fortvivlelsens nøgne Klipper, hvor intet Grønt fryder Øyet, ingen Sang Øret, der kun døves af Stormes rædsomme Susen, i Samklang med Vandtaarnenes dundrende Brag mod den haarde Stenmasse. — O, da føler Jeg mig den Ulykkeligste af alle Dødelige. Jeg fristes til [at] nedhvirvle Mig i Afgrundene, som paa begge Sider synes at kalde. Og har end min Aand Kraft nok til i slikt et Øyeblik at holde sig opreyst; sværger den end evig at glemme hine forførende Syner; O, hvad nytter det? Ey før tier